

Kunstverzamelaars aller landen, verenigt u!

Eerste onafhankelijke onlinecommunity van collectioneurs is alternatief voor museale vriendenkringen

Edo Dijksterhuis
Berlijn, Amsterdam

Christian Schwarm vergelijkt het wel met de supportersvereniging van een voetbalclub. Of met een internetdatingsite — ‘maar dan zonder de erotiek en met dubbel zoveel passie’. Op 4 juni jongstleden, aan de vooravond van kunstbeurs Art Basel, lanceerde de Duitser Independent Collectors (www.independent-collectors.com).

Het is een onlinecommunity voor kunstverzamelaars, mondiaal de eerste in zijn soort. Schwarm struinde de Zwitserse beurs af om, zoals hij dat zelf zegt ‘verzamelaars te verzamelen’. Het duurde niet lang totdat hij de eerste geïnteresseerden had gevonden en daarna deed mond-tot-mondreclame de rest. Independent Collectors telt inmiddels 431 leden uit 31 landen, onder wie 16 Nederlandse collectioneurs. De gemiddelde groei ligt op twintig à dertig nieuwe leden per week. ‘We voorzien exponentiële groei’, stelt Schwarm optimistisch. ‘Ons doel is om dé onlinecommunity voor verzamelaars te worden. Bovendien willen we beginners op weg helpen door te laten zien dat kunstverzamelen niet een hobby is die alleen is voorbehouden aan miljonairs.’

De 36-jarige Schwarm, die in het dagelijks leven leiding geeft aan Dorten, een marketingbedrijf met kantoren in Stuttgart en Berlijn, heeft Independent Collectors opgezet samen met Ulrich Grothe en Uwe Thomas, die actief zijn in de ICT en consultancy. De investeringen voor de community, bijna een miljoen euro, komen uit hun eigen zak. De technische knowhow en de mankracht om de site te laten draaien, is afkomstig van hun bedrijven.

‘Een jaar of tien geleden begon ik me te interesseren voor hedendaagse kunst, en ongeveer vier jaar geleden heb ik mijn eerste werken gekocht’, vertelt Schwarm. ‘Ik ging

Christian Schwarm (midden) met de mede-oprichters van Independent Collectors, Uwe Thomas (links) en Ulrich Grothe (rechts).

naar galeries en ontmoette kunstenaars, maar kwam amper in contact met andere verzamelaars, zeker niet van mijn eigen leeftijd. We hebben in Duitsland geen verzamelaarsclubs zoals in Nederland en op internet was niets te vinden.’

Schwarm had het gevoel stuurloos te zijn in de vaak ondoorzichtige kunstwereld. Daar kwam een einde aan toen hij in 2007 Wilhelm

‘Veel mensen hebben nog dat beeld van verzamelaars als eenzame cowboys’

Schürmann ontmoette, een veteraanverzamelaar met vijftig jaar ervaring en een collectie met werk van toppers als Franz West en Martin Kippenberger. ‘Een paar kunstenaars die ik verzamel, bleek Wilhelm ook te hebben. Dat was een geruststellende bevestiging. Bovendien worstelde ik heel erg met het idee dat mijn collectie een concept moest hebben. Toen ik hem dat voorlegde, zei hij dat ik al lang een concept had: mezelf. “Je verzamelt altijd jezelf”, stelde hij. Sinds ik Wilhelm ken ben ik veel zelfverzekerder gaan verzamelen.’

En dat is precies wat Schwarm wil bieden met Independent Collectors: een plaats waar verzamelaars, rijp en groen, informatie en

tips kunnen uitwisselen en hun gekoesterde bezit tonen. Hier geen druk om te kopen of schenken, zoals bij museale vriendenclubs of informele netwerken van galeries. Een ethische code die iedereen moet ondertekenen en een strikte webmaster houden dat soort praktijken ook buiten de deur.

De reacties bij de lancering van Independent Collectors waren deels sceptisch. Schwarm: ‘Veel mensen hebben nog dat beeld van kunstverzamelaars als eenzame cowboys, die absoluut geen informatie willen delen en die andere verzamelaars zien als concurrenten. Maar dat vooroordeel blijkt niet waar. Verzamelaars willen dolgraag delen. Een aantal van onze le-

den heeft al met elkaar “in real life” afgesproken via de evenementenkalender, waar beurzen en biënnales op worden aangekondigd. En voor ons eerste Independent Collectors-diner, afgelopen 30 oktober, waren de vijftig beschikbare plaatsen in een uur gevuld.’

Speciaal om verzamelaars met koudwatervrees over de brug te helpen, heeft Independent Collectors, dat voorlopig nog gratis is

‘Collectioneurs zullen hun macht ontdekken, mede door dit soort discussieplatforms’

maar in de loop van 2009 contributie gaat heffen, een stapsgewijze aanpak. Een nieuw lid kan eerst afbeeldingen van zijn collectie uploaden en de site gebruiken als een soort digitale catalogus en administratie ineen. Van hieruit kunnen online tentoonstellingen worden samengesteld — momenteel zijn er op de site 117 te zien, sommige vergrendeld met een wachtwoord maar vele vrij toegankelijk. Wie meer interactie wil, kan een profiel invullen en informatie uitwisselen met andere leden.

Er zijn plannen om het samenstellen van tentoonstellingen uit verschillende collecties mogelijk te maken. Een forum wordt bovendien binnenkort actief; de discussies over de kunstmarkt zullen begeleid worden door een kunstcriticus, een curator van Tate Modern en een internetexpert met kunstachtergrond. Nu al is het mogelijk om internationale galeries te beoordelen; zo’n 140 galeries zijn inmiddels voorzien van een evaluatie, die meer een genuanceerd profiel is dan een keiharde rangschikking. En er is een blog voor verzamelaars.

Een van de recente bloggers is Tommi Brem, een Dorten-collega van Schwarm. ‘Ik ben gaan verzamelen door het platform’, vertelt hij. ‘Ik ben pas vijf maanden bezig maar merk dat er flink wat vaart in zit omdat ik kan putten uit de kennis van mensen die al decennia lang verzamelen. Zij vertellen me wanneer ik even moet afremmen, geven me tips over galeries die ik eens zou kunnen bezoeken en leren me anders kijken naar kunst.’

Brem is ervan overtuigd dat Independent Collectors belangrijker wordt nu de kredietcrisis ook langzaam de kunstmarkt begint te beïnvloeden. ‘Het wordt meer een “buyers market” en collectioneurs zullen hun nieuwe macht ontdekken, mede door discussieplatforms. Je ziet het al op sommige beurzen. Daar vragen verzamelaars soms niet meer naar de prijs maar doen ze een bod.’

